

Aan de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

**DG Openbaar Bestuur &
Democratische Rechtsstaat**
CZW/S&B

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Contactpersoon

Onze referentie
2025-0000432384

Uw referentie
174153.05U

Datum 11 juli 2025
Betreft Nadere vragen Uitvoering motie Veldhoen cs

Naar aanleiding van de brief van 30 mei jl., waarin de commissie Digitalisering nadere vragen stelt inzake codering van algoritmen in het wetgevingsproces bericht ik u, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris Rechtsbescherming, als volgt.

Uw commissie verzoekt een onderzoek te doen uitvoeren naar de manier waarop parlementaire controle op de digitale uitvoering van (bestaande) wetgeving kan worden versterkt en hierbij in ieder geval de zes aanbevelingen van de Raad van State te betrekken, zoals geformuleerd in het advies Digitalisering - Wetgeving en bestuursrechtspraak (2021). Uw verzoek is ingegeven door de wens tot grotere betrokkenheid van het parlement bij de digitale uitvoering van wetgeving.

Ik geef graag gevolg aan uw verzoek en zal de uitvoering ervan ter hand nemen.

Hiernaast heeft uw commissie in haar vergadering van 15 april jl. aangegeven uit te kijken naar de eerder toegezegde dialoogsessie inzake de getroffen waarborgen bij geautomatiseerde besluitvorming en de grip die beide Kamers hierop hebben. Uw commissie wenst daarbij enkele accenten te leggen, waaronder het eerdergenoemde advies van de Raad van State en zicht op de gehanteerde interpretaties bij de vertaalslag van wetgeving naar computercode ten behoeve van de digitale uitvoering van wetgeving. Ik wil dan ook het hiervoor aangegeven onderzoek en de te organiseren dialoog in samenhang laten plaatsvinden. Het eind van 2025 lijkt een geschikt moment om de dialoogsessie te organiseren, zodat de resultaten van het onderzoek in de dialoog mee kunnen worden genomen en tevens kan worden besproken met de Tweede Kamer in nieuwe samenstelling.

Ik verwacht u na de zomer te kunnen informeren over de vervolgstappen, planning van het onderzoek en invulling van de dialoogsessie.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Herstel Groningen, Koninkrijksrelaties en Digitalisering

Eddie van Marum

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000432386

Datum
26 juni 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met
DO, J&V

Bijlage(n)
2

Aan

De Staatssecretaris

Van

De Minister
CZW en DS

nota

Antwoordbrief motie Veldhoen- EK cie Digitalisering

Aanleiding

Aanleiding voor deze nota is de brief van de commissie Digitalisering van de Eerste Kamer van 30 mei aan de staatssecretaris van BZK met nadere vragen over digitale uitvoering van wet- en regelgeving, en de Korte aantekeningen van haar vergadering van 15 april, waarin de commissie aangeeft uit te kijken naar een toegezegde dialoog met beide Kamers over vergelijkbare onderwerpen.

Geadviseerd besluit

De Staatssecretaris wordt verzocht, mede namens de minister van BZK en de staatssecretaris Rechtsbescherming, de bijgaande antwoordbrief te ondertekenen.

De vragen van de Eerste Kamer en de genoemde dialoogsessie gaan over de rol van de wetgever (regering en parlement) bij de wet- en regelgeving, en de vraag wanneer delegatie aan de regering of minister is toegestaan en wenselijk is. Daarom is de betrokkenheid nodig van de minister van BZK en de staatssecretaris Rechtsbescherming.

Kern

De afgelopen jaren heeft de Eerste Kamer meerdere keren vragen gesteld over diverse thema's rondom het gebruik van algoritmen door de overheid. Algoritmen zijn instructies of regels die een computer volgt om een probleem op te lossen of een taak uit te voeren. Ook bij de uitvoering van wetgeving worden algoritmen, oftewel digitale beslisregels, gebruikt, vooral wanneer het gaat om grootschalige ('bulk') besluiten van bijv. de Belastingdienst, DUO en het UWV. Dit is toegestaan, onder de voorwaarde dat aan bepaalde waarborgen, zoals transparantie, wordt voldaan.

De Eerste Kamer verkent de (on)mogelijkheden om binnen het wetgevingsproces zicht en grip te krijgen op het gebruik van algoritmen. M.a.w.: men wil vroegtijdig inzicht in en controle op de digitale uitvoering van wetgeving. In diverse antwoordbrieven en onlangs een technische (ambtelijke) briefing, is toegelicht hoe bij de voorbereiding van wetgeving zicht op de digitale uitvoering en uitvoerbaarheid kan worden verkregen en wat de rol van de Eerste Kamer daarbij kan zijn.

De Eerste Kamer verzoekt nu om een onderzoek naar een nieuwe werkwijze, waarbij de grondslag voor digitale uitvoering door de wetgever wordt uitgeschreven en daarmee onderdeel is van parlementaire behandeling.

Onze referentie
2025-0000432386

Datum
26 juni 2025

Daarnaast vraagt de Kamer om uitvoering te geven aan een door uw voorganger toegezegde dialoogsessie, waarbij in brede zin met beide Kamers, regering, uitvoering, rechtspraak en toezichthouders wordt gesproken over de waarborgen bij geautomatiseerde besluitvorming en hoe de wetgever grip kan krijgen op algoritmegebruik bij de uitvoering van wetgeving. Vandaar dat het onderzoek en de dialoogsessie, mede op instigatie van de Eerste Kamer, in samenhang tot uitvoering worden gebracht.

Toelichting

De Eerste Kamer vindt grotere betrokkenheid van het parlement bij digitale uitvoering van wetgeving van groot belang vanwege de impact op burgers. Er zijn overigens al diverse mogelijkheden voor het parlement om (vroegtijdig) betrokken te zijn en controle uit te oefenen. Bovendien geldt het staatsrechtelijke uitgangspunt dat regering en parlement samen de hoofdelementen van de wet bepalen en dat nadere regeling geschiedt bij AMvB (regering) en/of ministeriële regeling (minister). Het in of bij wetten opnemen van - zeer technische en gedetailleerde - beslisregels voor uitvoeringsorganisaties wordt doorgaans als onwenselijk beschouwd. Het zorgt namelijk voor een (nog) langer wetgevingsproces en inflexibiliteit in de uitvoering.

Het door de Eerste Kamer gevraagde onderzoek heeft een fundamenteel karakter en is relevant voor alle departementen. Het is daarom wenselijk dat het onderzoek zorgvuldig wordt voorbereid, uitgevoerd en begeleid. Dit zal naar verwachting enige tijd in beslag nemen. De directie DO zal worden betrokken bij het onderzoek.

De toegezegde dialoogsessie is in 2023 door uw voorganger aangeboden aan de Eerste Kamer ter vervanging van een motie van het lid Prins, waarin de regering was verzocht voortaan alle geautomatiseerde besluitvorming met een impact op mensenrechten aan beide Kamers voor te leggen. De accenten die de commissie Digitalisering wenst aan te brengen gaan voornamelijk over digitale uitvoering van wetgeving, dus past het om de uitkomsten van het onderzoek in de dialoogsessie mee te nemen.

Politieke context

De Eerste Kamer heeft sinds de motie-Veldhoen ('23) diverse keren vragen gesteld over digitale uitvoering van wetgeving. Ook vroeg men recent om uitvoering van een eerdere toezegging van uw voorganger om een dialoogsessie over digitale uitvoering van wetgeving te organiseren. Van de griffie van de Eerste Kamer is een positief signaal ontvangen op het voornemen de dialoogsessie te organiseren na afronding van het onderzoek, opdat de resultaten daarin kunnen worden besproken.

Ook de commissie Digitale Zaken van de Tweede Kamer heeft grote belangstelling voor het gebruik van algoritmen door de overheid en heeft een deskundigenoverleg gehouden.

Financiële/juridische overwegingen

Het onderzoek wordt betaald door DGDOO.

Onze referentie
2025-0000432386

Strategie

Wanneer het onderzoek is afgerond, wordt het aan de Eerste Kamer aangeboden. Het zal vergezeld gaan van een kabinetsstandpunt.

Datum
26 juni 2025

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Antwoordbrief aan Eerste Kamer	
2	Brief Eerste Kamer	